

Tri priče o nestajanju

Radiodramska trilogija

Autor:

Ninoslav Mrvelj

Copyright (c) 2025

1. draft

nino@ninomrvelj.com

Potop vjere

SCENA 1

JAKA KIŠA I UDARANJE MORA O HRIDI.
ČUJU SE VALOVI.

ALOJZ (Voice over.) Imao sam vjeru u snove. Vjeru da će mi doći njegova vječnost i postati dio mene. Kad sam napustio sjemenište i došao ovdje, kao mladi đakon, bio sam u tišini svog oca koji je govorio o misticizmu svevišnjeg. Bio sam u krivu.

ZVUK KLAVIRA UZ GLASNE VALOVE KOJI SE ČUJU IZVANA. NAKON NEKOG VREMENA, VALOVI SE SMIRUJU. ZVUK KLAVIRA SE STIŠAVA S LAGANIM FADE OUTOM.

ALOJZ Predivno sviraš.

MARTA Hvala, gospodine Alojz.

ALOJZ Samo Alojz.

MARTA SE NASMIJE. ALOJZOV OSMIJEH JE JEDNOSTAVAN ZVUK "HM".

ALOJZ Marta, bi li... bi li voljela svirati na posljednjoj misi?

MARTA Kako mislite posljednjoj?

ALOJZ Čuješ li?

ŠKRIPANJE DASKE DOK HODAJU DO PROZORA. GLASNI VALOVI I KIŠA SE OPET ČUJU.

MARTA Vjerujem da će stati. Gospodine-

ALOJZ Samo Alojz.

MARTA (*Nasmije se.*) Alojz... stat će. Bog nema razloga da nas ubije.

ALOJZ Misliš?

MARTA Znam.

ZVUK KLAVIRA SE OPET ČUJE.

FADE OUT/IN NA ZVUK KAFANE.

SCENA 2

KAFANA, ŽAMOR GLASOVA, KUCKANJE ČAŠA, TOČENJE PIVA, NEKI TIP SVIRA HARMONIKU U VESELOJ MELODIJI. VEĆINOM MUŠKI GLASOVI.

KONOBARICA Izvolite.

STAVLJANJE ČAŠA NA STOL I SMIJEH MUŠKARACA.

ALOJZ (*Voice over.*) Imao sam osjećaj da je usamljenost dar od svevišnjeg. Dar za misao i sjetno promatranje. Moja soba gleda na more koje je progutalo otoke oko našeg. Ne vidim ih više, kao kad sam bio mlad. Sa svoje četrdeset i četiri godine, samo jednom sam bio negdje drugdje. Na otoku Europa.

IVANKOVIĆ Oče Alojz. Jeste za pivo?

ALOJZ Ako mi Bog dopusti. Nemam se više kome ispovjediti kad drugi svećenici ne dolaze.

IVANKOVIĆ Bio je neki dan pravoslavni pop.

ALOJZ Mhm.

IVANKOVIĆ Marta vas gleda velečasni.

ALOJZ Nemojte o tome Ivankoviću-

IVANKOVIĆ I vi nju. Možda je vrijeme.

ALOJZ Za ime Božje. Vrag me stavlja na kušnju.

KRATKA PAUZA. ZVUKOVI BIRTIJE I DALJE
SU U POZADINI.

ALOJZ Uskoro ćemo održati posljednju misu.

IVANKOVIĆ Što posljednju?

ALOJZ Tako mi je rekao san.

RAZGOVORI I ŽAMOR SE NASTAVLJAJU,
ALI POSTAJU SVE VIŠE "FADE OUTANI" I
POZADINSKI. KLAVIR SE ČUJE.

SCENA 3

SNOVITA ZEMLJA. ALOJZ JE PORED
ANĐELA KOJI SVIRA KLAVIR.

(Voice over.) U snu mi je došao zvuk klavira. Anđeo koji ga je svirao mi je rekao...

ANĐEO Slušaš li? Ako da i ako vjeruješ, onda nećeš taknuti anđela za klavirom. Samo ćeš gledati propast.

ALOJZ Ne mogu ne gledati ljepotu.

ANĐEO To je grijeh.

ALOJZ Predivno svira.

ANĐEO Predivno je kraljevstvo Božje. A tišina je rezervirana za zemlju. Ona je grešnica.

ALOJZ Marta živi časnim životom.

ANĐEO Ne. Zbog tebe, ne.

ALOJZ Ali ja nisam ništa učinio.

ANĐEO Pogledaj svoje oči.

ZVUK NESTAJANJA I FADE OUT
ANĐELOVOG GLASA.

ALOJZ (*Voice over.*) Čuo sam još jednu riječ.

ANĐEO (Kroz jeku.) Posljednja misa je u nedjelju. To je tvoja ispovijed. Odriješi grijeha otoka i bit ćeš spašen. Tako je volja Njegova.

ALOJZ (*Voice over.*) I onda je nestao.

SCENA 4

JEKA SE NASTAVLJA I PRETAPA SE U
KORAKE PO DRVENOM PODU
POPRAĆENE ŠKRIPANJEM.

MARTA Alojz.

ALOJZ (Trgne se.) Marta!

MARTA Oprostite. Ja- ne znam što radim u ovo doba.

ALOJZ Ne, ne... sve je u redu.

MARTA Alojz. Je l' vi vjerujete?

ALOJZ Za ime-

MARTA Je l' nas on napustio?

ALOJZ Marta-

MARTA Molim te, reci mi.

KRATKA STANKA.

ALOJZ Hoćeš svirati za mene?

MARTA Naravno.

ŠKRIPANJE PODA. SJEDANJE ZA KLAVIR.
JEDAN MALI TON.

MARTA Mogu li... mogu li odsvirati nešto drugo?

ALOJZ Što god želiš.

MARTA Nešto što nije sveto. Nešto što želim za tebe.

ALOJZ Za mene?

MARTA Za tvoje plave oči i kosu. I osmijeh. Isto plavi.

ALOJZ Marta-

MARTA Imam i ja oči. Oprosti, Alojz. Ali odlučila sam da ga napustim.

USTAJANJE S KREVETA UZ ŠKRIPANJE
PODA I MADRACA. JAKO HITRO I BRZO.

ALOJZ Marta, zar sad? Pred apokalipsu?

MARTA On nije tu, Alojz.

ALOJZ (*Voice over.*) On nije tu. Je li ikada bio? Je li ju doveo da me stavi na kušnju? Ili je...

IGRANJE DJECE, NEGDJE DALEKO. FADE
PREKO ZVUKOVA KLAVIRA I MORA. SAD
SE ČUJU SAMO DJECA I IGRANJE.

SCENA 5

MAJKA Alojz! Gdje si!

ALOJZ (*Kao dijete.*) Mama! Monika se želi igrati sa mnom.

MAJKA Što radiš? Vraćaj se doma! (*Za sebe.*) U ime oca i
sina...

ŠAMAR. PLAČ I JECANJE U POZADINI.

MAJKA (*Za sebe.*) Privodimo sve pogane, među kojima ste i
vi. (*Alojzu.*) Što čekaš? Idemo doma!

SCENA 6

ŽAMOR IZ CRKVE, ŠKRIPANJE KLUPA I
GLASOVI MOLITVE.

MINISTRANT Oče Alojz. Spremni su za vas.

ALOJZ Što ako ja nisam za njih?

MINISTRANT Nemojte-

ALOJZ Je li Marta tu?

MINISTRANT Nije. Nije došla.

ALOJZ Tko će svirati?

MINISTRANT Ne treba nam glazba kad imamo glas Božji s nama.

ALOJZ Ne pričaj gluposti!

MUK NAKON NJEGOVOG POVIKA. TEK
ŠKRIPANJE DRVENIH PLOČA SE ČUJE U
POZADINI.

ALOJZ Gdje je anđeo ovog otoka?

MINISTRANT Ne znam.

ALOJZ GA UHVATI I GURNE.

ALOJZ Gdje je!

IVANKOVIĆ Alojz! Smirite se!

TRČANJE PREMA OLTARU.

ALOJZ Ostavite me!

NAGURAVANJE I ZVUKOVI SUSPREZANJA.

IVANKOVIĆ Morate održati misu. Rekli ste da Vam je Bog rekao
da je posljednja.

ALOJZ Bog laže! Sve vas laže! Čujete li?

TIŠINA.

ALOJZ Čujete li njegovu glazbu?

IVANKOVIĆ Alojz, molim Vas.

ALOJZ Ivankoviću, mičite se.

ALOJZ KRENE TRČATI VAN.

IVANKOVIĆ Alojz! Stanite!

SCENA 6

KIŠA I VALOVI. GLASNO UDARANJE O
HRID. ALOJZ DOLAZI DO SAMOG RUBA
GDJE JE MARTA.

ALOJZ Marta!

MARTA Nisam Marta.

ALOJZ Molim.

MARTA Shvatila sam što sam.

ALOJZ Marta, molim te.

MARTA Anđeo.

ALOJZ Nemoj. Makni se s ruba.

MARTA Ja bih poletjela.

MARTINI KORACI SE ČUJU DOK PRILAZI
RUBU.

MARTA Čuješ li?

ZVUK KLAVIRA SE PROBIJA KROZ KIŠU.

ALOJZ Ja-

MARTA Kraj dolazi. On je otišao. Ne čeka nas, Alojz. Ostaje
samo...

ALOJZ (*Tiho.*) Glazba...

MARTA Primi me za ruke.

ALOJZ JOJ PRILAZI I PRIMA JU ZA RUKE.

MARTA Hoćeš li poći sa mnom i slušati glazbu?

ALOJZ Kamo? Anđeo mi je rekao da... da je kraj. Vidiš da je poplava uništila cijelu obalu. Mi smo posljednji.

VAĐENJE PAPIRA IZ DŽEPA.

MARTA Pročitaj.

ALOJZ (*Čita.*) Ovo je napisano... one večeri kad si bila kod mene?

MARTA Ima života prije smrti. Samo moramo pobjeći.

ALOJZ Ali ovi ljudi ovdje... oni očekuju posljednju misu. Kraj. Ja moram.

MARTA GA POLJUBI. NJIHOVE USNE SU GLASNIJE OD VALOVA.

MARTA U ljubavi je kraj. Pogledaj dolje.

ALOJZ Čamac. Nećemo preživjeti.

MARTA Vjeruj. I drži me za ruku.

SKOK S LITICE UZ POVIKE. ČUJE SE NAROD KOJI DOLAZI DO LITICE KROZ KIŠU.

IVANKOVIĆ (*Kroz kišu.*) Alojz! Vratite se! Ostavite grešnicu!

ALOJZ (*U čamcu koji se kreće u jakom vjetru.*) Ne mogu! Ne mogu ne biti grešan!

IVANKOVIĆ Trebamo Vas!

ALOJZ Ne trebate me! Ja trebam nju.

GLASOVI SE GUBE U DALJINI. JAK VJETAR
I KIŠA SE POJAČAVAJU.

ALOJZ (Voice over.) Ugledali smo drugu obalu. Riječ Božja je bila ta da druga obala ne postoji. To je bila anđelova igra. Iskušenje.

SCENA 7

PRISTANAK ČAMCA, ŠKRIPANJE,
BACANJE UŽETA I GLASNI UZDASI
ALOJZA.

ALOJZ Marta, tu smo. Marta? Marta!?

ALOJZ JU TRESE.

ALOJZ Marta!

FADE OUT

VRIJEME SE SMIRUJE. TIŠINA. PTICE SE
ČUJU I MORE JE LAGANO.

ALOJZ (Voice over.) U njenom džepu bila je molitva koju do sad nisam pročitao. Tražila je oprost od grijeha koji će tek počinuti. Tražila je da mene iskupi grijeha i uzme nju kao primjer. Marta je mučenica s klavirom. U svojoj novoj crkvi sam dao izbaciti klavir. Novi otok me je dočekaao kao spasitelja. Ljudi su isti, birtija je ista. Svi slave kraj i vjeru kao da će se probuditi sutra. Sjedim pored oltara nakon mlade mise i razmišljam o oluji i njenom tijelu koje je beživotno ležalo nakon skoka s litice. Ja sam zgriješio jer sam preživio. A Bog? I on je zgriješio jer me pustio.

TIHO MORE I PTICE U POZADINI. FADE
OUT UZ ZVUK KLAVIRA.

ALOJZ

(*Voice over.*) Još ga čujem. Valjda je sjećanje.

Spomenik potopuSCENA 1ZVUK KLESANJA KAMENA. OBRADA
KAMENA, BRUŠENJE.

ADAM Što je to?

PETAR Spomenik.

ADAM Kom ti radiš spomenike u ovo doba?

PETAR Njoj.

ADAM Njoj?

PETAR Onoj koja će doći?

ADAM Ti si poludio od ovog ateljea.

PETAR Moguće.

ADAM Pogledaj van.

ADAM POKUŠAVA UHVATITI FREKVENCIJU
RADIJA. ZVUKOVI RADIJSKOG ŠUMA.

ADAM Mislim da je signal zauvijek izgubljen.

PRONALAZI FREKVENCIJU. ČUJE SE
GLAS

E! Slušaj!

RADIO (*Isprekidano.*) Danas se više ne može doći na otok.
Ne znam kako da formalno kažem da je većina
našeg stanovništva mrtva. Svećenici ukazuju na
bijes, ali ja-

NAGLI PREKID PROGRAMA. SAMO
ŠUŠTANJE RADIJA.

ADAM Tako je to kad se igraš protiv boga. Petre, daj ostavi taj kip.

ZVUKOVI KIPARENJA STAJU.

PETAR Daj mi štap.

ADAM Šta će ti?

PETAR Idemo van.

ADAM Dobro. Vodim te u šetnju.

PETAR Ne treba, sam ću.

ADAM Obećao sam tvojoj majci.

PETAR Adame.

SCENA 2

RAĐANJE. ZVUKOVI ŽENE I LIJEČNIČKE
OPREME.

LIJEČNIK Tiskaj Matilda, tiskaj!

MATILDA (*Vrisne.*) Ne mogu!

LIJEČNIK Možeš! Možeš, još malo!

MATILDA Ne mogu!

VRIŠTANJE. ZATIM MUK. PLAČ DJETATA.

SCENA 3

LIJEČNIČKA OPREMA SE ČUJE,
SIGNALIZIRA STAJANJE SRCA.

HODNIK BOLNICE. TIHI ŽAMOR, VEĆINOM
TIŠINA I KORACI DJELATNIKA.

LIJEČNIK Vi ste Matildin suprug?

MUŽ Da. Je li ona-

LIJEČNIK Dijete je živo i zdravo. Ali ciste su bile veće nego li-

MUŽ (*Trese mu se glas.*) Nije istina! Rekli ste da su dobro!

LIJEČNIK Žao mi je. Moja sućut. Hoćete li... pridržati dijete?

MUŽ Molim?

GURANJE LIJEČNIKA NA POD. GLASAN
UDARAC GLAVE.

MUŽ Ti bi da tu spodobu uzmem dok mi ubijate suprugu!

LIJEČNIK Gospodine!

TRČI NETKO I ZAUSTAVLJA MUŽA.
NAGURAVANJE.

MUŽ Bog će vas kazniti! Prokleta to dijete bilo kom god
dođe u ruke!

FADE OUT

SCENA 4

PLAČ DJETETA. STIŠAVA SE.

ČASNA SESTRA Tako... kako je zgodan. Vidi...

LIJEČNIK Moram Vam reći da to ne govorite.

ČASNA SESTRA Što?

LIJEČNIK 'Vidi'.

ČASNA SESTRA Molim?

LIJEČNIK Teško mi je ovo reći, ali... ovo dijete je slijepo.

PETAR (*Voice over.*) Tako sam došao na svijet. Predivan svijet, kako je časna sestra kojoj sam bio u rukama govorila. Mogao sam ju već tad razumjeti. Vidjeti ljepotu znači osjetiti ju.

SCENA 5

BROD PRISTAJE UZ GLASAN ZVUK.

ČASNA SESTRA Tvoj novi dom. Koji nikada nećeš vidjeti.

BEBA PLAČE. FADE OUT.

SCENA 6

ULICA, ŽAMORA MALOG MJESTA, NIJE PREVIŠE LJUDSTVA.

MUŠKARAC Novine, novine! Potop se bliži, znanstvenici tvrde da je kriv čovjek, Glas Koncila se slaže!

ŽENA Naporan si.

ADAM Ovdje je vrijeme stalo.

PETAR Kako znaš?

ADAM Bio sam van otoka. Pazi.

PETAR SE SKORO SPOTAKNE. ADAM GA
UHVATI. ISPADANJE ŠTAPA. PETAR DIŽE
ŠTAP S PODA.

PETAR Hvala ti.

ADAM Skoro si srušio ženu.

EVA Tvoj prijatelj je u pravo vrijeme bogalj.

ADAM Petar nije bogalj. On je kipar.

EVA Kipar?

PETAR Kipar. A Vi ste?

EVA Mi smo Eva.

NASMIJU SE SVI ZAJEDNO.

PETAR (*Voice over.*) Sudar i prvo iskušenje. Upozorila me časna sestra da će do ovog doći. Pitanje je bilo hoću li vidjeti ono ispred sebe.

SCENA 7

RESTORAN, VEČERA, ZVUK TANJURA,
ŽAMOR, POZADINSKA GLAZBA.

EVA Kipar koji ne vidi? Što onda stvaraš?

PETAR Spomenike.

EVA Kome?

PETAR Njemu.

NASTAVE JESTI U TIŠINI NEKO VRIJEME.

- EVA A bi li napravio spomenik smrtniku? Ili smrtnici?
- PETAR Ja-
- EVA Ne moraš odmah odgovoriti. Zgodan si, znaš?
- PETAR (*Uz smijeh.*) Ne znam.
- EVA Naravno. Što ako bi... ako bi vidio na svoj način?
- PETAR (*Voice over.*) Vidio na svoj način. Znao sam gledati jedino srcem. Do tad. Tako su me učili.

SCENA 8ZATVARANJE VRATA.

- PETAR Ovo je moj atelje.

EVA GA POLJUBI. POLJUBAC TRAJE PAR SEKUNDI.

- PETAR Ja- ja ne smijem.
- EVA Što?
- PETAR Rekli su mi... rekli su mi da je voće zabranjeno. I da ako ne slušam da ću gorjeti u paklu. Ja pravim spomenike, to je moja dužnost.
- EVA Jesi ti normalan? Svijet ide k vragu i ti gradiš spomenike... za koga? Za mrtve?
- PETAR Za žive.
- EVA Nema više živih. Dođi.

EVA GA OPET POLJUBI.SCENA 9OTVARANJE VRATA.

EVA Ovo je moja kuća! Raskomoti se!

PETAR (*Voice over.*) Do sad nisam imao priliku vidjeti grijeh. Osjetilima koje imam sam stvarao spomenike dok mi je sestra čitala evanđelja. Nakon njene smrti, ostala su samo sjećanja.

EVA Bit će ovo naša mala tajna.

SCENA 10GLASNA KIŠA.

PETAR Nevrijeme je. Na radiju ništa.

ADAM Dokle god živimo u skladu s njegovim riječima, spašeni smo. Arka dolazi.

PETAR Arka dolazi.

ADAM Kako ide novi spomenik? Hoće se vidjeti s pučine?

PETAR Misliš kad se Noa vrati po nas?

ADAM Tako je. Ne zaboravi da samo bezgrešne uzima sa sobom. To smo ti i ja.

PETAR Adame... kako ti ostaješ... bezgrešan?

ADAM Kakvo je to pitanje?

PETAR Kako ostaješ čist?

ADAM Je li Eva?

PETAR Adame-

ADAM Je li Eva?

PETAR Prvi put sam ju dotaknuo.

ADAM Kriste... ti nisi normalan. Znaš li da nećeš preživjeti potop, ha? Kasno je i za ispovijed!

PETAR Što da radim?

ADAM U zemlji koju ti Jahve, Bog tvoj, daje u baštinu, odvoji tri grada. Načini put onamo, a onda područje zemlje koju ti Jahve, Bog tvoj, daje u baštinu podijeli natroje, tako da svaki ubojica može onamo uteći. Ovo je slučaj u kojemu ubojica može onamo pobjeći i spasiti svoj život: kad tko ubije svoga bližnjega nehotice, a da ga prije nije mrzio.

PETAR Adame-

ADAM I bila je to riječ gospodnja.

PETAR (*Voice over.*) Spasenje dolazi. Svi na otoku su bezgrešnici. Oni čekaju arku. Ja sam dobio zadatak napraviti kip toliko velik da ga Noa može vidjeti. I povesti nas sa sobom u raj gospodnji.

SCENA 11

STRUGANJE KAMENA. ONDA GLASNO
RAZBIJANJE. OTVARANJE DRVENIH
VRATA. LAGANI KORACI.

EVA Petre.

PETAR Što radiš tu?

EVA Tvoj spomenik.

PETAR Je mrtav.

EVA Želim da pokušamo otići.

PETAR Čula si psalme, nema odlaska dok ne dođe po nas.

EVA Neće nikada doći. Sve osim smrti neće nikada doći.

PETAR Eva!

NASRNE NA NJU. EVA GLASNO DIŠE.

PETAR Kad te ovako dotaknem... vidim te...

EVA Onda mi se približi.

PETAR Ne mogu.

EVA Pokušaj. Pronađi snagu negdje drugdje, na nekom svom otoku.

POLJUBAC KOJI TRAJE.

SCENA 12

GLASNA OLUJA SE ČUJE IZVANA. VALOVI.

GLASOVI Ubacite sve unutra! Gdje je svjetlo? Gdje je Petar i spomenik? Dolazi spasenje, treba nam spomenik!

ADAM Pronaći ću ga!

SCENA 13

ADAM ULAZI U ATELJE.

ADAM Petre! Gdje si?

EVA Nema ga.

ADAM (*Trgne se.*) Odakle ti tu?

EVA Ostavite ga. Ne vidite li da pati?

ADAM Za čime? Za bludom?

EVA Za srećom.

ADAM NASRNE NA NJU.

ADAM Gdje je!

EVA Pusti me!

ADAM Sad ćeš dobiti svoje! Gdje je uže!

GLASNO VEZIVANJE, POKUŠAJI UZVIKA,
JECANJE. EVIN KRIK SE ČUJE KROZ
POVEZ PREKO USTA.

ADAM Sad ćeš zauvijek šutjeti.

UDARAC. TIŠINA

SCENA 14

KIŠA.

MUŠKARAC Petre! Tu si!

PETAR Dolazi kraj.

MUŠKARAC Molim te, spomenik.

PETAR Nije gotov.

MUŠKARAC Gotovo je.

SCENA 15PETAR ULAZI U ATELJE. POD SKIČI.

PETAR Eva?

ADAM Nema je.

PETAR Molim?

ADAM Otišla je. Otišla je s drugim.

PETAR Lažeš!

ADAM Petre, ovo je tvoje.

ZVUK ZVECKANJA ALATA.

ADAM Spomenik je skoro gotov. Samo trebaš skratiti glavu
Bogorodice. Ona se ne smije vidjeti.

PETAR Ja-

ADAM Učini to. Amen.

KORACI PREMA KIPU. GLASAN ZAMAH.
PADA KAMEN I KRENE CURITI KRV.

PETAR Krv...

ADAM Krv Bogorodice koja se porađa. Ponesimo kip.

POMICANJE KIPA I PADANJE PRAVOG
TIJELA EVE NA POD. ZATVARANJE
DRVENIH VRATA.

SCENA 16GLASAN VJETAR, VALOVI, KIŠA.

PETAR Što sad?

ADAM Postavite kip!

GLASOVI Idemo, spomenik tu! Svjetlost će doći s neba!

GLASNO POMICANJE SPOMENIKA KROZ
KIŠU.

ADAM Pazite na vjetar!

GLASOVI Još malo! Tu je! Što sad?

ADAM Čekamo.

PETAR (*Voice over.*) Slijep čovjek vidi jedino tamu ili svjetlo. U tom trenutku, moje oči su bile u tami. Rekli su mi kad vidim svjetlo toliko jako da je stvarno - da mu se približim i predam se.

ADAM Iz neba dolazi svjetlo!

GLASOVI Amen! Amen!

ADAM Ona je tu! Bogorodica!

ADAMOVI KORACI PREMA SPOMENIKU.
VJETAR JE SVE GLASNIJI, KIŠA JAČA.

PETAR (*Sebi u bradu.*) Svjetlo.

PETAR ISTO KRENE HODATI.

ADAM Petre! Gdje ćeš?

PETAR Prema svjetlu njegovom...

ADAM Svjetlo je moje!

ADAM GA GURNE. PETAR PADA NA POD U
LOKVU.

ADAM Ti si ubojica.

GLASOVI Molim? Šta?

ADAM Njena glava je u tvom ateljeu. Zgriješio si. I ostaješ tu. A ja idem u kraljevstvo Njegovo.

PETAR Ja- ja-

GLASOVI Ubojica. Eva je mrtva?

PETAR Ja nisam-

GLASOVI Maknite ga!

ŽAMOR LJUDI, PETROVO URLIKANJE,
ADAMOV SMIJEH.

ADAM Braćo i sestre! Ne bojte se! Maknite ubojicu jer sudit
će mu Gospodar! Sudit će-

VJETAR POSTAJE JAK. KIP SE POMIČE.

ADAM Sudit- ja- ne! Ne, gospodine!

SPOMENIK PADA NA ADAMA. VRISAK IZ
MASE.

GLASOVI Napustila nas je! Napustila...

VALOVI POSTAJU JAKI, KIŠA UBIJA
GLASOVE.

PETAR (Voice over.) I riječ postade tišina.

SCENA 17MIRNA OBALA. GLASOVI IZA PLAČU.

GLASOVI Naše kuće... naš otok. Gdje je?

PETAR (*Ustaje iz nesvijesti.*) Ugh.. gdje... ja...

STRUGANJE RUKU O PLOČNIK.

PETAR Adame... Eva...

MUŠKARAC Nema ih.

PETAR Gdje je Adam?

MUŠKARAC Tvoj kip ga je ubio. A sad se makni.

PETAR Z- zašto?

MUŠKARAC Jer si proklet od Boga. Mi idemo odavde, a ti lažni proroče ostani tu.

PETAR Ne- ne, molim vas!

MUŠKARAC Miči se!

ZVUKOVI LJUDI KOJI ODLAZE I TRPAJU
STVARI U BRODOVE.

GLASOVI Idemo! Brže to malo!

PETAR (*Voice over.*) Izgubili su vjeru i pronašli lažnog spasitelja. U meni koji sam prvi put osjetio dodir kad se pojavila Eva. Kažu da je Bog neke od nas kaznio, neke nagradio. Adam je nagrađen, kažu, jer njegovo je kraljevstvo Božje. A ja? Što je sa mnom? I s Evom? Spomenik pluta u moru. Spomenik komu?

TIHO MORE I LAGANI VALOVI. ZVUKOVI
BRODOVA IZ DALJINE I GALEBOVI.

PETAR

(*Voice over.*) Nakon apokalipse, slijedi čekanje na spasenje.

Utopljeni

SCENA 1

TUCANJE KAMENA. POVJETARAC. KORACI NADZORNIKA.

NADZORNIK Brže! Šta gledaš?

UDARAC, PAD NA POD. STENJANJE.

MIKLEC (*Voice over.*) Rođen sam ovdje. Na otoku kamena.
Moja majka je tucala kamen. Moj otac je tucao
kamen. Došao bi čiko i rekao...

NADZORNIK Tucajte majku li vam!

MIKLEC (*Voice over.*) S vremenom, kad bi pitao majku za
tucanje, ona bi mi odgovorila...

SCENA 2

KUĆICA, KUHANJE RUČKA.

MAJKA Mi smo tu po volji onih gore. (*Kašalj.*) Sve je po volji
onih gore.

MIKLEC (*Voice over.*) Tata je samo šutio.

MAJKA Dragane, donesi mi... (*Kašlje.*) Vode...

DRAGAN Moramo pitati čiku da nas odvede kod-

MAJKA Šuti.

MIKLEC (*Voice over.*) Kad bi pitao gdje, rekla bi mi...

MAJKA Tata je mislio do mora. Voda pomaže s kašljem.

MIKLEC (Voice over.) I tako smo tucali zajedno. Kad sam imao šest godina, i ja sam krenuo. Čiko je bio ponosan.

NADZORNIK Ajde mali, udri to! Šta si slabić!

NAGURAVANJE, ZVUK OTIMANJA STVARI
OD DJETETA.

NADZORNIK Je l' ne znaš udarit? Ovako se udara.

GLASAN UDARAC O KAMEN.

MIKLEC (Voice over.) Kamen je bio predivan. Sjene koje je sunce bacalo na njega imale su dar govora.

SCENA 3

POVRAĆANJE I ŽENSKI GLAS KOJI
STENJE, UŽURBANO KRETANJE.

DRAGAN Polako, polako...

NADZORNIK To je od pušenja.

DRAGAN Jesi ti normalan!? To je od tebe!

GLASAN UDARAC. DRAGAN UZDIŠE NA
PODU.

NADZORNIK Od pušenja.

MIKLEC (Voice over.) Tata me je gledao dok sam tiho i poslušno promatrao. Od tog dana više nije progovorio sa mnom. Čika u plavom bio je ponosan na mene. Pomilovao me je po glavi.

NADZORNIK Dobar si ti mali.

MIKLEC (Voice over.) I rekao da ću biti dobar klesač kamena.

SCENA 3

NAGLO UPADANJE U KUĆU. MIKLEC BRZO
USTAJE S KREVETA UZ ŠKRIPANJE. VANI
PADA KIŠA.

NADZORNIK Gdje je?

MIKLEC Ne znam-

NADZORNIK Gdje je Dragan, mali?

MIKLEC Ne znam.

NADZORNIK Ne znaš gdje ti je otac?

MIKLEC Ja samo klešem kamen.

NADZORNIK Ti samo klešeš kamen. Jeste čuli momci, on samo
kleše kamen.

SMIJEH ŽANDARA IZ POZADINE.

NADZORNIK E onda kleši ovo.

SNAŽAN UDARAC.

NADZORNIK Gdje je Dragan!?

MIKLEC (Voice over.) Nisam znao gdje mi je otac. Nismo
razgovarali tad već par godina. Ne znam koliko sam
imao godina. Glas mi je bio dubok kao i sad. Ali sam
bio dječak.

SCENA 4

ŽAMOR RADNIKA, PRIPREMA ALATA,
ŠKLJOCANJE ČELIČNIH NAPRAVA,
KORACI PO PIJESKU.

IVEK Sunce je.

MIKLEC Nek nam ga je podario za ovaj dan.

IVEK Kaj misliš, ve ti i ja drugačije zborimo. Kaj pak ak
ovo nije celi svet?

MIKLEC Tiho budi. Hoćeš da te nadzornik čuje?

IVEK Nisi se nikada zapitao-

MIKLEC Ne pitam se, Ivek.

IVEK SE PRIMIČE MIKLECU KOJI SJEDI NA
PODU. GURA KAMENČIĆE I SJEDA.

IVEK A kaj si čul o starom?

MIKLEC Ništa.

IVEK Miklec, ti si taki bedak.

MIKLEC Od kog si naučio te riječi?

IVEK Pa od svoje mati.

MIKLEC Grozno.

IVEK Tebi je ve sve grozno.

NADZORNIK *(Iz daljine.)* Vas dvojica tamo! Ustajte!

ZVUK USTAJANJA I KUPLJENJA
METALNOG ALATA. KREĆE TUCANJE
KAMENA.

SCENA 5

HODANJE PO KAMENU.

IVEK Bum se srušil.

MIKLEC Odmori se do sutra. Nek nad nama bura sve
raznese, ali nećemo se dati.

IVEK Kaj ve misliš da zapevamo jednu?

MIKLEC Što je to?

IVEK Pa pesem, ne?

MIKLEC Ivek, o čemu ti.

IVEK (*Pjeva.*) Klinček stoji pod oblokom; Klinček stoji pod
oblokom; Na njega gleda; Mila Ružica; crnim okom.

MIKLEC Prestani.

IVEK SE SMIJE.

IVEK Ajde pak z menom.

MIKLEC Gdje?

IVEK Sam pojdi z menom.

MIKLEC Ali moramo na spavanje, sutra je radni dan.

IVEK Ne bu te ovo ubilo. Ajde.

IVEK POTRČI.

IVEK Ajde Miklec!

MIKLEC Čekaj!

MIKLEC POTRČI KAMENOM STAZOM.

MIKLEC (*Voice over.*) Ivek je imao čudan, ali melodičan glas.
Vodio me je na neka čudna mjesta na našem otoku.

SCENA 6

MIRNO MORE SE ČUJE U POZADINI. IZ
DALJINE BROD TRUBI.

MIKLEC Što gledam?

IVEK Glediš tam.

MIKLEC Gdje?

IVEK Vidi.

MIKLEC Što je to?

IVEK Mati mi je rekla da je to brod. Taj bo nas odvel van.

MIKLEC Gdje van? Nema vani, jesu te-

IVEK A kaj misliš gdje je Dragan?

KRATKA STANKA. MIKLEC GURNE IVEKA.

IVEK (*Trga se iz njegovog stiska.*) Pusti me!

MIKLEC Ne spominji mi oca!

IVEK U- ugušuit ćeš me!

ZVUK GUŠENJA. TIŠINA.

MIKLEC

I- Ivek... (*Glasnije.*) Ivek!

ČUJE SE MORE KOJE POSTAJE SVE
GLASNIJE. GURANJE TRUPLA U MORE.
GLASAN UDARAC TRUPLA O VODU.

MIKLEC

(*Voice over.*) Zaslužio je. Htio je otići. Jednog dana
ću i ja postati...

SCENA 7

IZVANA SE ČUJE KIŠA I MORE. PALJENJE
CIGARETE. TITRANJE SVIJEĆE.

NADZORNIK

Pokušao je pobjeći?

MIKLEC

Da.

NADZORNIK

Tvoj najbolji prijatelj?

MIKLEC

Da.

NADZORNIK

I ti si-

MIKLEC

Pokušao sam ga urazumiti.

USTAJANJE SA STOLICE.

NADZORNIK

I nije išlo?

MIKLEC

Ne. Nije bio... Ivek nije bio loš.

KORACI. STANKA. TAPŠANJE PO
RAMENU.

NADZORNIK

Ponosan sam. Možda je vrijeme da ne tucaš kamen.
Već da učiš kako se tuca.

NADZORNIK SE NASMIJE.

MIKLEC

Ja-

NADZORNIK

Znam da misliš da ti je bio prijatelj. Ali ne, bio je...
izdajnik.

MIKLEC

(*Voice over.*) Pružio mi je značku kakvu i sam ima. I
neki predmet, gumeni, čvrst, ali ne i krut. Fino se
savija kod udaraca, kaže.

NADZORNIK

Idi u svoju nastambu.

SCENA 8TUCANJE KAMENA, BRZO HODANJE PO
KAMENITOJ STAZI.

MIKLEC

Ajmo brže to malo. S više strasti, više energije!

TUCANJE SE UBRZAVA. NEKA RADNIČKA
PJESMA KREĆE.

MIKLEC

(*Voice over.*) Bio sam savršen motivator. Čak sam za
nagradu dobio knjige iz kojih bi vadio citate i onda ih
izlagao radnicima. Svi redom odrasli su na otoku.
Nikli su iz kamena.

SCENA 9ŽANDARI SE SMIJU, NAZDRAVLJAJU.

NADZORNIK

Živjeli momci. Miklec, odi.

KORACI. TOČENJE U ČAŠU.

MIKLEC

Što je to?

NADZORNIK

Nektar bogova.

MIKLEC POPIJE I ZAKAŠLJE SE.

NADZORNIK E sinko, nisi mi ti za rakiju.

MIKLEC Nadzorniče, mogu li... mogu li nasamo?

NADZORNIK Momci, ajte van.

IZLAZAK. ZATVARANJE VRATA.

NADZORNIK Slušam.

SJEDANJE U KOŽNI STOLAC.

MIKLEC Moj otac.

NADZORNIK Dragan.

MIKLEC Da. Je li on još na otoku?

NADZORNIK A gdje bi bio?

MIKLEC Ivek mi je rekao-

NADZORNIK Što ti je taj mangup rekao?

MIKLEC Da postoji vani. Da je moj otac-

BRZO USTAJANJE, ŠAMAR.

NADZORNIK Da postoji što? Je l' ti misliš da postoji neka druga svrha osim ovog radnog kolektiva?

MIKLEC Naravno da ne-

NADZORNIK Onda? Tvoj otac je izdao kolektiv i sad živi kao pas. Mi smo civilizacija.

POVRATAK U KOŽNU STOLICU.
OTPIJANJE PIĆA.

- MIKLEC Jeste Vi ikada bili vani?
- NADZORNIK Što se to tebe tiče?
- MIKLEC Pa.... sve glasnije je s one strane obale. Ljudi čuju glasove. I ja ih čujem, nismo svi ljudi.
- NADZORNIK Svi ste ljudi.
- MIKLEC Ali-
- NADZORNIK Nema ali. Marš van.

MIKLEC IZLAZI VAN.

- MIKLEC (*Voice over.*) Već te noći ništa nije bilo isto.

SCENA 10

ELEKTRIČNI MOTOR BRODA.
ISKRCAVANJE POSADE, BRZI KORACI.
REPETIRANJE ORUŽJA.

- VOJNIK Idemo! Ostavite to idemo!
- MIKLEC Što se događa?
- VOJNIK A ti si žandar?
- MIKLEC Ja sam Miklec. Nadzornik Miklec.
- VOJNIK E nadzirat ćeš ti vraga svog. Je l' čuješ šta je tamo preko?
- MIKLEC Ne.

VOJNIK Ne čuješ? Rat, Milutine, rat.

MIKLEC Miklec.

VOJNIK Isti vrag. Tvoji kompići su otišli, spremaj se i ideš s nama.

MIKLEC Ne mogu, otac mi je na otoku.

VOJNIK Kakav crni otac?

MIKLEC Otac Dragan. Naša svrha je čuvati otok. A on je moj otok.

VOJNIK Na ovom otoku su mnogi koje tražimo. Kako se preziva taj tvoj Dragan?

MIKLEC Ne znam.

VOJNIK A jesi čuo za nekog Iveka? Iveka Međimurca?

MIKLEC (*Voice over.*) Ivek Međimurec. To nije ime koje sam htio čuti.

VOJNIK Njegovo tijelo dolutalo je do naše obale. Ovo je sad naša zemlja.

MIKLEC I što ću ja u vašoj zemlji?

VOJNIK Tu si tukao ljude. Pronaći ćemo ti nešto.

SCENA 10

VOJSKA U POZADINI, ORUŽJE, GRANATE
NEGDJE IZ DALEKA, GLASOVI,
UŽURBANO KRETANJE.

MIKLEC (*Voice over.*) Odveli su me u svijet koji nije bio toliko drugačiji. Samo ovdje su postojali oni koji ne žele

tucati kamen i oni koji samo to žele. Ubrzo sam ubio dvadeset i sedam ljudi. Bilo je to kao kad sam kažnjavao radnike. Mrtvima bi često recitirao neke pjesme. Ubojstvo je lakše kad ga prvi put odradiš. Sve do jučer.

SCENA 11

GRANATA. BRZO UTRČAVANJE VOJNIKA.

VOJNIK Miklec! Di si?

MIKLEC Tu sam.

VOJNIK Selo je naše, pobrini se da tako ostane.

MIKLEC Razumijem.

VOJNIK ODLAZI OD NJEGA. MIKLEC REPETIRA PUŠKU I KREĆE HODATI.

MIKLEC Rat je gotov! Izlazite! Izlazite da vas pravda stigne!

DISANJE. MIKLEC POMIČE NOGAMA DRVO RAZRUŠENE KUĆE.

MIKLEC (*Voice over.*) I onda sam čuo.

IVEK Kaj si pak opet došiel ubiti?

MIKLEC Ivek-

IVEK Znaš kaj je ispod tega kaj si zrušil?

MIKLEC Ivek ja-

IVEK Znaš dobro kaj je ispod. Ak sad makneš, moral boš ga ubiti. Kak si i ove ostale, kaj si rekel, dvadeset i sedem?

MIKLEC Što je ispod?

IVEK Ne što, nego tko.

VOJNIK (*Iz daljine.*) Miklec s kim pričaš?

MIKLEC S nikim!

IVEK (*Nasmije se.*) I kaj misliš o svetu?

MIKLEC Ovo nije svijet.

IVEK Slažem se. Ovo je pakao.

KRENE KIŠA.

MIKLEC Ivek? Ivek?

VOJNIK DOTRČI.

VOJNIK Pada mrak. S kim ti pričaš toliko glasno?

MIKLEC Ja-

VOJNIK Je l' ima kog tu?

MIKLEC Ne. Nema.

VOJNIK Pogledao si ispod ruševina.

MIKLEC Rekao sam nema.

VOJNIK Dobro, ubojice. Ajde, pakiraj se.

KORACI PO KIŠI I LOKVAMA. PALJENJE
VOJNOG KAMIONA.

SCENA 12

KASARNA, TIŠINA. IZ POZADINE SE ČUJE
TEK POKOJI VOJNI POZDRAV I AUTO KOJI
PROĐE.

IVEK Kaj si još tu?

MIKLEC (*Trgne se iz sna.*) Ja-

IVEK Ne sanjaš. Si dodal kog na listu?

MIKLEC Što je bilo ispod ruševine?

IVEK Ne što... nego tko.

MIKLEC Ja ne mogu ovo više-

IVEK A mogel si mene? Čujem da si postal čuvar-

MIKLEC Razgovaram s mrtvima...

IVEK Nije točno Miklec. Razgovaraš sa sobom.

MIKLEC KRENE SKUPLJATI OPREMU. IVEK
SE SMIJE.

IVEK Bumo se vidjeli doma?

MIKLEC Nestani, molim te!

IVEK Kak hoćeš.

OTVARANJE METALNIH VRATA. KIŠA,
GLASNO HODANJE I UZDISANJE ZA

VRIJEME TRČANJA. PRESKAKANJE
ŽIČANE OGRADE.

SCENA 13

NEMIRNO MORE. VJETAR, VALOVI,
UDARCI VODE, KIŠA.

MORNAR Ne mogu ploviti večeras.

MIKLEC Zašto?

MORNAR Pa vidi vrijeme.

MIKLEC Ne zanima me.

MORNAR Sutra ujutro-

MIKLEC Neće biti sutra!

REPETIRANJE PUŠKE.

MORNAR Polako. Rat je gotov-

MIKLEC Gotov je za tebe. Ulazi i vozi.

ULAZAK NA BROD UZ ŠKRIPANJE PODA.
PALJENJE BRODSKOG MOTORA.

SCENA 14

BROD PRISTAJE I GASI SE MOTOR.

MIKLEC Jesmo tu?

MORNAR Ja ne vidim ništa.

MIKLEC Tu smo.

MIKLEC IZLAZI.

MORNAR Oficir Miklec.

MIKLEC Časnik Miklec.

MORNAR Časnik, izvinite. Šta ćete ovdje? Nema tu više nikog.

MIKLEC Tu je.

MORNAR Ko?

MIKLEC Onaj koji je. Idi sad.

PALI SE MOTOR BRODA. ODLAZAK. KIŠA I
DALJE PADA. MIKLEC VADI RADIO I PALI
GA.

RADIO Nemojte voziti, ponavljam, nemojte voziti, sve brodove privežite, nema plovidbe, ceste su zatvorene.

MIKLEC (*Voice over.*) Znao sam da se ne mogu vratiti. Velika poplava je došla, ali nije me bilo briga. Prepoznao sam ga. Nije bio ispod ruševina. Tamo je bio netko drugi. Ovdje, ovdje na otoku, tu je njegov dom.

SCENA 15

OTVARANJE DRVENIH VRATA I ŠKRIPANJE
PODA.

DRAGAN Vidim shvatio si gdje sam.

MIKLEC Prvi put da si progovorio sa mnom od pamtivijeka.

DRAGAN S razlogom, mali Miklec.

MIKLEC Dragane, zašto si otišao?

DRAGAN Za slobodu.

MIKLEC A zašto si se ovdje vratio?

DRAGAN Jer i ti i ja znamo da ćemo u slobodi umrijeti. I ti si se zato vratio.

MIKLEC Vani je-

DRAGAN Potop? Znam. Tko te doveo do mene?

MIKLEC Ivek.

DRAGAN Mali Ivek. Onaj kojeg si ubio?

MIKLEC Jesu me zbog tog poslali-

DRAGAN Imali smo posebnu postrojbu za oslobađanje. Onu koja dolazi nakon slobode. To ste vi. Zvali smo vas 'Anđeli'.

MIKLEC I što sad.

DRAGAN Slušaj.

MIKLEC SJEDA NA ŠKRIPAVI POD.
DRAGAN OTVARA RAKIJU.

DRAGAN Oš jednu? Dovoljno si star.

MIKLEC Koliko star?

DRAGAN Po mojoj računici imaš devetnaest godina.

MIKLEC (*Kašlje od rakije.*) Je l'?

DRAGAN Dobra šljiva.

MIKLEC Je l' se želiš vratiti tamo? U oslobođeni teritorij?

- DRAGAN Ja? Mene će prvog streljati. Tebe možda ne.
- MIKLEC Zašto?
- DRAGAN Jer sam Dragan. A ti si samo Draganov. (*Nasmije se i povuče gutljaj rakije.*) Idi sine.
- MIKLEC Znaš da ti nisam sin.
- DRAGAN Ti si sin sustava.
- MIKLEC Zato nisi razgovarao sa mnom?
- DRAGAN Ne. Nisam ti imao što za reći. Kad si gledao majku kako umire, tu si sve naučio. Ajde dođi sa mnom.

USTAJANJE. HODANJE. OTVARANJE
VRATA.

SCENA 16

KIŠA PADA PO DRVEĆU. DRAGAN STAJE
DA POVUČE GUTLJAJ RAKIJE. MIKLEC GA
PRATI.

- MIKLEC Rekli su mi da se skrivaš ovdje. U šumi. Kao životinja.
- DRAGAN Po šumama i gorama, naše zemlje ponosne.
- MIKLEC Zašto si me doveo ovdje.
- DRAGAN Pogledaj.
- MIKLEC (*Voice over.*) Takve valove u životu nisam vidio. Razbijali su kamenje, nosili brodove. Znao sam tu da... da su otoci na samrti.
- DRAGAN To je, sine, to. Kraj. Pobijedili smo i sad evo slobode.

MIKLEC A rad?

DRAGAN Rad? Za rad treba posla... nije to za nas, ratnike
(*Nasmije se glasno.*) Nema izlaza.

MIKLEC I ti si me namamio na otok. Znao si za Iveka.

DRAGAN Ivek, tvoja majka, svi mrtvi... sve ih čujem. I svi su
me tražili da dođem ovdje. Znao sam da me ti nećeš
poštedjeti.

DRAGAN REPETIRA PIŠTOLJ.

DRAGAN Uzmi. Ja sam odrastao tamo. Preko. Ja ne znam
više kako ću. Ali ti znaš.

MIKLEC Ne... neću te-

DRAGAN Zadnje. Dvadeset i koje?

MIKLEC Tata-

DRAGAN Nisam ti otac.

STAVI MU PIŠTOLJ U RUKU I ČVRSTO
STISNE.

DRAGAN Odriješi me grijeha.

VJETAR JE SVE GLASNIJI. PUCANJ.

SCENA 17

MIRNI VJETAR. MIRNO MORE.

MIKLEC (*Voice over.*) Njegovo tijelo uzelo je more. Nisam ga
više vidio. Prolazili su mnogi brodovi, a ja sam se
skrivao. Ponekad bih, za dobre stare dane, tucao

kamen. Ako odem tamo, tko sam? Ovdje bar znam
da čuvam nešto. Makar u sebi.

TUCANJE KAMENA JEDNE OSOBE UZ
GLASNO STENJANJE. PJEVANJE
RADNIČKE PJESME.